

Rechtspersoon

De IJsselmeervereniging, die zich ruim vijftig jaar inzette voor de bescherming van de voormalige binnenzee, stopt ermee. De vereniging zoekt nu een creatieve manier om haar missie een doorstart te geven.

Het IJsselmeer heeft geen vereniging nodig, maar een voogd

tekst Wim Elkelboom

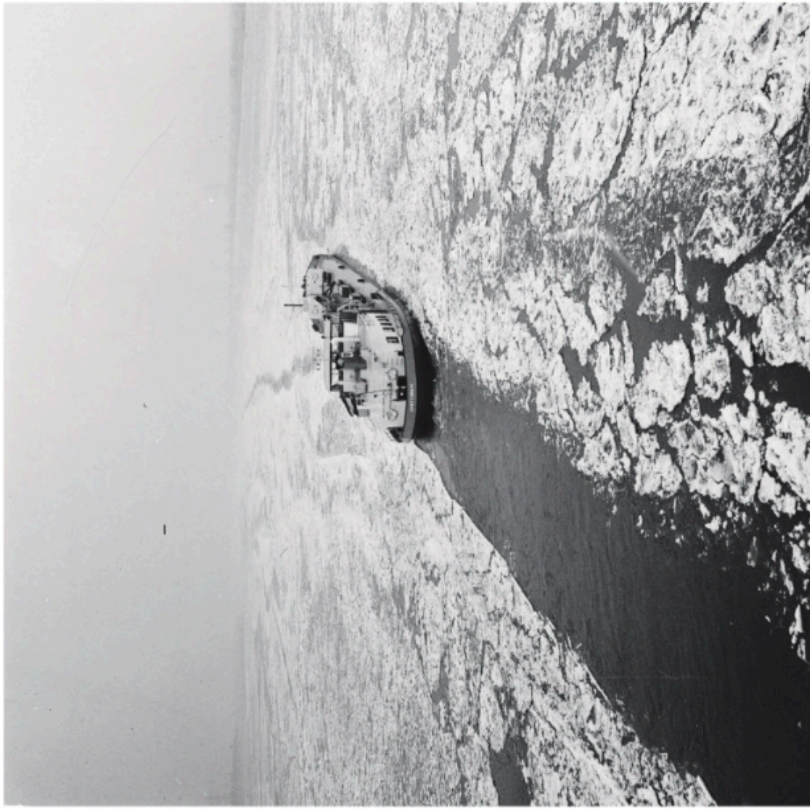
Inpolidering voor woningbouw, met veel van eilandjes, van zandplaten, van zandplaten en zandplaten. Veel plannen, makers laten ikkebeardend hun oog vallen op het IJsselmeer. Soemini Kasanmoentalb weet erover mee te praten. Ze verhuisde 25 jaar geleden van Amsterdam naar Utrecht, een dorpie aan de rand van het Markermeer.

Met drie vrouwen kwam ze in het geweer voor het IJsselmeer. "We besloten dat Tweede Kamer zoover dat het slibdepot niet doorging, omdat de veiligheid van ons drinkwater in het gedrang was." De Kasanmoentalb sloot zich aan bij de Vereniging voor Behoud van het IJsselmeer, in 1972 opgericht tegen de inpoldering van het zuidwestelijk deel van de voormalige Zuiderzee. "Het plan voor inpoldering van de IJssel werd afgevoerd in 2003 geschiedde. Als het IJsselmeer project dat we zagen als een aanslag op de open ruimte en de natuur waarden van het IJsselmeer. Maar we konden het niet keren." De IJsselmeervereniging maakte tevergeefs bezwaar tegen de komst van de buitengewone wijk IJburg (Amsterdam), tegen de bouw van 89 mega-windturbines bij de Afdeling en tegen de plaatsing van reusachtige elektriciteitsmasten over het Kretierkeeg een campingseguar toerentemming

om een camping ont te bouwen tot een groot vakantietpark. Terwijl er een aanschrijving tot sanering lag, omdat er eerder totlief, versie onderzoekten naar schadelijke milieueffecten zijn vaak best treger. Maar van de IJsselmeervereniging, die in 1972 was opgericht tegen de inpoldering van het zuidwestelijk deel van de voormalige Zuiderzee, was het niet de bedoeling om de inpoldering te stoppen. Het is omstreefsbaar dat dit soort projecten gewoon voortgaag vinden."

Zoetwaterbackulp
Ooit vormde de Zuiderzee het natte hart van Nederland. Sinds de bouw van de Afsluitdijk heeft de IJsselmeer. Dat is een eilandje aan de IJssel, de rivier die het meer te water lievert aan het meer. Het aandeel van het IJsselmeer gebied kwam nog altijd met de naweaven van de geboorte in 1932. Ecologisch is het tobben. De soortrijke dom aan planten en dieren is laag, want er is volgens ecologen te weinig voedsel. Toch is het IJsselmeer - inclusief Markermeer, IJmeer, Kretiermeer en Veluwemeer - aangewezen als Natura 2000 gebied, vooral omdat 's lands grootste meer belangrijk is voor het voortbestaan van de natuur. Het IJsselmeer gebied is een van de cruciale zoetwater voorraad is in Nederland onderkend, maar geven voor het IJsselmeer ooit de doorslag om een streep te zetten door een plan. Ze houdt vooral een bittere nasmaak van de komst van een groot recreatiepark in de buurt van Marken. "Mer steun van toonaamde behoudster Mona Keijzer kreeg een campingseguar toerentemming

repose natuurbeschermingswetten, de Vereniging van de Habitatrichtlijn zijn door Nederland onderkend, maar geven voor het IJsselmeer ooit de doorslag om een streep te zetten door een plan. Ze houdt vooral een bittere nasmaak van de komst van een groot recreatiepark in de buurt van Marken. "Mer steun van toonaamde behoudster Mona Keijzer kreeg een campingseguar toerentemming

Links: Tjard de Cock Buning (interim-voorzitter IJsselmeervereniging), Ignace Breemser (jurist), Tineke Lambouy (hoogleraar Nyenrode) en Iris Dicke (jurist Paris) voor de Bieren). Boven: werkdzaamheden van de dijk bij Fierstad (later Leystad). In het voorplan van een winters IJsselmeer open, 1983. FOTOS VAN EELKEBOOM, AMFO

Berkeide, het dingsgebied tussen Den Haag en Wassenaar. "Gelet op de waarde van de bijzondere natuur en het belang van de drinkwaterwinning, is behoud van dit gebied belangrijk voor komende generaties," wordt gezegd in de moties die de Tweede Kamer heeft aangenomen op 11 oktober. Haar inspirerende voorbeeld is Mar Menor, een zout meer langs de Middellandse Zee kust van Spanje. Door inzet van de bevolking kreeg de lagune als eerste in Europa eigen rechten en rechtspersoonlijkheid, vastgelegd in de wet. "Er is een stichting opgericht die namens de Mar Menor goedkeurt en die het meer juridisch vertegenwoordigt. Daarin zitten onder andere de provincie, de gemeente en de lokale overheid."

Met de huidige politieke wind is de kans op eigen rechten voor het IJsselmeer klein

het IJsselmeer te laten meespelen over plannen die het meer raken, zodat de natuurliefhebber tot hun recht komen. "Wat haar bij het IJsselmeer opvalt, is de verhouding aan behouders en handhavende instanties. "Er zijn zes provincies en 35 gemeenten betrokken bij het bestuur en behoud van het IJsselmeer. Zes kapiteins op een schip. Gemeenten willen vaak de bedrijfsvoering in hun gebied stimuleren. Zij hebben het IJsselmeer te laten meespelen over plannen die het meer raken, zodat de natuurliefhebber tot hun recht komen."

De Cock Buning is gepensioneerd bijzonder hoogleraar dieproefvraagstukken aan de universiteit Utrecht en Leiden. Hij heeft ervaring met burgerparticipatie bij complexe problemen in de samenleving. In zijn tijd maakte hij deel uit van de IJsselmeervereniging. Hij bracht hem tot de gedachte om het IJsselmeer eigen rechten te geven. Hij gekoofd, sterk in de maatschappelijke beweging om de natuur tot rechtspersoon te maken. De natuur in het IJsselmeer heeft daar baat bij, stelt hij. "Dan kan er meer gewicht worden geboden aan het kortetermijnplanden van kabinetten en onderzaken met dollars tekens in hun ogen."

Zes kapiteins op één schip

De IJsselmeervereniging vroeg Tineke Lambouy om uitlog te geven over de juridische meenwaarde van het IJsselmeer als rechtspersoon. Sinds 2017 doet Lambouy als hoogleraar ondernemingsrecht bij Nyenrode Business Universiteit wereldwijd onderzoek naar rechten voor de natuur. Vorig jaar publiceerde de Waldenacademie haar advies over de juridische mogelijkheden om de natuur van het Waldenecosysteem, de dominante van economische belangen en de huidige versnippering van natuurzorgtaken en behoud, van een goed idee zijn."

'Ik denk dat de tijd rijp is dat ecosystemen zelf aan tafel zitten, bij provincies, gemeenten en in Den Haag'

de waarde zien van de zoetwaterbackulp is een voordeel voor definitieve opheffing is vorig jaar op de ledenvergadering doorgeschreven maar eind dit jaar. In de tussentijd heeft interim-voorzitter Tjard de Cock Buning het als zijn roeping om de bescherming van het IJsselmeer in een nieuwe vorm te geven. "Mijn drijfveer is om voogdfunctie te stimuleren via de weg van rechten voor het IJsselmeer."

Deze maand presenteerde Lambouy voor het tab-toekomstige Generaties het voorstel om rechten te geven aan Meppeldam en